

UCHWAŁA NR XVIII/105/20

RADY MIEJSKIEJ W KROŚNIEWICACH

z dnia 29 stycznia 2020

w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice na lata 2020-2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 z późn. zm.) Rada Miejska w Krośniewicach uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice na lata 2020 - 2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krośniewic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodniczący Rady

Sławomir Kepisty

Adam Piątowski

ADWOKAT

Łódź, dnia 9.12.2019 roku

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99

WUOZ-PP.5120.36.2019.LL

Urząd Miejski w Krośniewicach
ul. Poznańska 5
90-340 Krośniewice

Na podstawie art. 87 ust. 3 i art. 91 ust. 4 pkt. 1 i 4, Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 r. poz.2067 z późn. zm.), oraz art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 2157 z późn. zm),

po zapoznaniu się z :

projektem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020-2023

przedłożonym przez:

Sekretarza Gminy z upoważnienia Wójta Burmistrza Krośniewic
Pismem: Znak NMP.4120.5.2019.DK z dnia 27.11.2019 r. (data wpływu: 3.12.2019 r.)

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

opiniuje

pozytywnie w/w projekt Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020-2023

Projekt Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020-2023 został wykonany zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 r. poz.2067 z późn. zm.).

W związku z powyższym należało orzec jak na wstępie.

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Aleksandra Stępień

/opatrzone podpisem elektronicznym/

Otrzymują :

1. Adresat
2. a/a

Sprawę prowadzi:

Lidia Lamcha – naczelnik Wydziału planowania przestrzennego

Tel. (42) 635-80-18

CEL OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA I GMINY KROŚNIEWICE NA LATA 2020 - 2023

Głównym założeniem sporządzanego dokumentu jest zamierzone modelowanie indywidualnego–lokalnego dziedzictwa kulturowego i eksponowanie jego zasobów, co przyczyni się do propagowania dorobku kultury materialnej i niematerialnej, zacieśniania więzi lokalnych, podtrzymywania obyczajów i podniesienia atrakcyjności rekreacyjnej Miasta i Gminy Krośniewice.

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 z późniejszymi zmianami) Burmistrz **prowodzi Gminną Ewidencję Zabytków Miasta i Gminy Krośniewice**, która zgodnie z wytycznymi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie **została przyjęta Zarządzeniem Burmistrza**.

Burmistrz sporządza na okres 4 lat Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020 - 2023 zakłada, że celem nadrzędnym jest przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych, rewaloryzacyjnych, renowacyjnych i remontowych zabytkowych obszarów i obiektów na terenie gminy, będących genezą chluby i postumentem zrównoważonego rozwoju obszaru opartego o walory krajobrazu przyrodniczo - kulturowego.

Tak sprecyzowany cel główny potrzebuje silnego analitycznego współdziałania i zaangażowania jednostek i instytucji odpowiedzialnych za ochronę zabytków, propagowanie kultury, edukację oraz poprawę stanu zabytków.

Pozwoli to na:

- wznowienie zintegrowanych, kompleksowych działań zmierzających do zahamowania degradacji dziedzictwa kulturowego,
- ujednoczenie systemowych działań renowacyjnych i rewaloryzacyjnych,
- poprawę walorów i wartości obszarów i obiektów zabytkowych oraz ich wykorzystanie dla rozwoju turystyki i propagowanie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zasoby dziedzictwa regionalnego i lokalnego,
- wzmocnienie więzi społeczności lokalnych – „Małej Ojczyzny”,
- właściwe zdyskontowanie środków finansowych z wykorzystaniem funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Poza tym, podjęcie systemowych działań dotyczących wszystkich wymienionych elementów składających się na dziedzictwo kulturowe przyczyni się do powstania wyniku synergii, co pozytywnie wpłynie na rezultat docelowy.

Ochrona zabytków oznacza działania organów administracji publicznej mające na celu m.in. zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających zachowanie zabytków, właściwe zagospodarowanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek ich wartości. Zadaniem władz samorządowych jest również uwzględnianie zadań ochronnych we wszystkich dokumentach planistycznych oraz przy kształtowaniu środowiska.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 z późniejszymi zmianami) wyróżnia ochronę obiektów i obszarów zabytkowych, sprawowaną przez administrację publiczną i opiekę nad zabytkami, scedowaną na właścicieli lub posiadaczy zabytków. Zatem z mocy prawa udział w działaniach ochronnych, pracach ratowniczych i zapobiegawczych został powierzony organom władzy państwowej wszystkich jednostek, od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego po Wójta, właścicieli oraz posiadaczy zabytków. Odpowiedzialność jednostek poszczególnych szczebli administracyjnych dodatkowo regulują Ustawy dotyczące jednostek samorządowych.

Zakładanym rezultatem wdrażania Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020 – 2023 będzie polepszanie stanu obszarów i obiektów ujętych w gminnej

Unia Europejska reguluje kwestie związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w Traktacie z Maastricht z 2 lutego 1992 r., Rozporządzeniu Rady EWG z dnia 9 grudnia 1992 w sprawie wywozu dóbr kultury, Dyrektywie Rady EWG z dnia 15 marca 1993 w sprawie zwrotów przedmiotów kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z obszaru państwa członkowskiego oraz w Programie Kultura 2000.

Zapisy odnoszące się do ochrony zabytków w Polsce zamieszczono w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku, w której zgodnie z artykułem 5 ochrona zabytków należy do konstytucyjnych obowiązków państwa.

Głównym aktem prawnym, regulującym zagadnienia związane z dziedzictwem kulturowym jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, późniejszymi zmianami), która uwzględnia podział na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami.

Zgodnie z art. 4 ochrona zabytków jest sprawowana przez organy administracji publicznej, które są odpowiedzialne za kontrolowanie zabytków oraz prawne i finansowe działania prowadzące do zachowania ich w dobrym stanie.

Art. 5 w/w ustawy określa, że opiekę nad zabytkiem sprasowują właściciele lub posiadacze zabytków, którzy zostali zobligowani do dbałości o obiekty i obszary zabytkowe poprzez ich właściwe wykorzystywanie, remontowanie i udostępnianie.

W świetle art. 6 ochronie i opiece podlegają:

- zabytki nieruchome będące m. in. krajobrazami kulturowymi, układami urbanistycznymi i ruralistycznymi obiektami i obszarami zabytkowymi,
- zabytki ruchome będące, np. dziełami sztuki i pamiątkami historycznymi,
- zabytki archeologiczne.

Ustawa w art. 7 określiła cztery prawne formy ochrony zabytków, którymi są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Do kompetencji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej należy obejmowanie ochroną prawną w drodze rozporządzenia najcenniejszych obszarów i obiektów zabytkowych poprzez uznanie ich za pomnik historii.

Zadania administracji rządowej w zakresie zachowania dziedzictwa polegają na obejmowaniu ochroną zabytków poprzez wpis do rejestru zabytków na mocy decyzji WKZ, prowadzeniu wojewódzkiej ewidencji zabytków, uzgodnieniu i opiniowaniu dokumentów planistycznych i inwestycyjnych oraz sprawowaniu kontroli nad nimi.

Samorządy ochronę zabytków podejmują poprzez możliwość tworzenia parków kulturowych na mocy uchwały Rad Gmin. Park kulturowy przekraczający granice gminy zgodnie z art.16 ust. 5 może być utworzony i zarządzany na podstawie zgodnych uchwał rad gmin (związku gmin), na terenie których ten park ma być tworzony. Do obowiązków samorządów lokalnych należy również prowadzenie gminnych ewidencji zabytków i opracowanie gminnych i powiatowych programów opieki nad zabytkami.

Samorządy tworzą również ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

— udoskonalenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym i zabytkami.

2. W zakresie działań o charakterze systemowym:

— powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, urbanistyczną i przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa;

— realizacja powszechnych tendencji europejskich i światowych do rozszerzania pola ochrony na całe dziedzictwo kulturowe, obejmujące dobra kultury i natury; stworzenie warunków pełnoprawnego partnerstwa Polski w strukturach jednostek unijnych, wyspecjalizowanych w ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego;

— przygotowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego, wytyczającej główne założenia koncepcji ochrony w Polsce; wprowadzenie jej do polityk sektorowych we wszystkich dziedzinach i na wszystkich poziomach zarządzania i gospodarowania; wypracowanie metod zarządzania dziedzictwem kulturowym, w tym w szczególności obiektami z listy światowego dziedzictwa UNESCO i pomnikami historii oraz parkami kulturowymi; wypracowanie systemu stałego podnoszenia jakości prac prowadzonych w dziedzinie ochrony i opieki nad zabytkami.

3. W zakresie systemu finansowania:

- stworzenie stabilnego i przejrzystego systemu finansowania, zasilanego środkami pochodzącymi nie tylko z budżetu, ale także z odpisów podatkowych, podatków płaconych przez użytkowników obiektów zabytkowych, w tym z usług turystycznych, z kar za niszczenie i nieprawidłowe użytkowanie zabytków i z innych źródeł.

4. W zakresie dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania:

— stworzenie systemu stale aktualizowanych, elektronicznych baz informacji o zasobach i stanie zabytków w Polsce i ich dokumentacji; stworzenie warunków do realizacji ustawowego obowiązku dokumentowania wszystkich prac przy wszystkich grupach i typach obiektów zabytkowych;

— gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwie użytkowania obiektów zabytkowych oraz o innych formach ochrony dziedzictwa;

— wytworzenie mechanizmów wiążących naukę z praktyką; wypracowanie i wprowadzenie szczegółowych zasad ochrony dziedzictwa w planach zagospodarowania przestrzennego; wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych.

5. W zakresie kształcenia i edukacji:

— utrzymanie i doskonalenie dotychczas wypracowanego systemu kształcenia w dziedzinie konserwacji i ochrony; zorganizowanie systemu podnoszenia kwalifikacji w każdej grupie zawodowej pracującej na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego; weryfikacja wszystkich dotychczas na drodze pozaakademickiej nabytych uprawnień poprzez stworzenie systemu akredytacji i uznawalności wykształcenia;

— kształcenie społeczeństwa w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego dziedzictwa; budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony i dawności zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków;

— upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej; tworzenie mechanizmów ekonomicznych sprzyjających prawidłowemu traktowaniu obiektów zabytkowych.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030

Dokument przyjęty uchwałą nr 239 Rady Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r. stanowi najważniejszy akt dotyczący ładu przestrzennego Polski. Założonym celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Koncepcja ta kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, bowiem decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Koncepcja formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego. W znacznie większym stopniu niż dotychczas uwzględnia problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie kształtowania prawidłowej polityki przestrzennej.

Jako cele polityki przestrzennej w aspekcie ochrony zabytków wskazano:

- ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez rozwój narzędzi wspierania finansowego ochrony przyrody i krajobrazu;
- wprowadzenie systemu standardów zabudowy i zagospodarowania terenu na obszarach o niższym reżimie ochronnym;
- wprowadzenie narzędzi kompensacji utraconych korzyści ekonomicznych na terenach o wysokich restrykcjach konserwatorskich;
- wspieranie rewitalizacji zdegradowanych przestrzeni: starych dzielnic mieszkaniowych, obiektów przemysłowych, pokoleniowych, opuszczonych wsi przez przyjęcie regulacji z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich i starych zasobów mieszkaniowych.

Koncepcja wskazuje, że wzmocnienie ładu przestrzennego na poziomie zarządzania zasobem krajobrazów kulturowych i przyrodniczych będzie jednocześnie służyło wdrożeniu zapisów Konwencji Krajobrazowej Rady Europy.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku).

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 8 z dnia 14 lutego 2017 roku. Jest to aktualizacja Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej przez Radę Ministrów dnia 25 września 2012 roku. Omawiany dokument jest strategicznym instrumentem zarządzania polityką rozwoju realizowaną przez instytucje państwa. W jednolitym systemie programowym przedstawia cele do realizacji w horyzoncie lat 2020 i 2030, określa warunki ich realizacji, wskazuje sposób ich osiągnięcia oraz określa najważniejsze projekty służące realizacji celów SOR.

Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Zadania powiązane z ochroną zabytków zostały uwzględnione w następujących obszarach:

1) Obszar e-państwo – kierunek interwencji:

Budowa i rozwój e-administracji – orientacja administracji państwa na usługi cyfrowe.

Wyznaczony cel strategiczny:

- digitalizacja i rozwój kultury cyfrowej – kontynuacja procesów związanych z digitalizacją, przechowywaniem i udostępnianiem różnego rodzaju zasobów dziedzictwa cyfrowego w Polsce (muzealnych, bibliotecznych, archiwalnych, audiowizualnych i zabytków), w tym do celów ponownego wykorzystywania, w ramach którego digitalizację należy rozumieć jako nowoczesną formę konserwacji i zabezpieczania najcenniejszych zasobów kultury.

2) Kapitał ludzki i społeczny – kierunki interwencji:

Wzmacnianie roli kultury dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej.

z mieszkańcami, stymulowanie rozwoju indywidualnej i korporacyjnej filantropii, wspieranie podnoszenia kompetencji liderów społecznych i animatorów działań społecznych ,itp.;

Strategiczny kierunek działań 4.2:

- wzmacnianie tożsamości regionalnej: kształtowanie świadomości regionalnej i lokalnej opartej na historycznej i kulturowej różnorodności, m.in. poprzez podnoszenie poziomu wiedzy historycznej o regionie na wszystkich etapach edukacji szkolnej, organizowanie konkursów na temat wiedzy o regionie, wspieranie szkoleń animatorów kultury, promocję i wspieranie rozwoju twórczości folklorystycznej, w tym szczególnie festiwali o zasięgu krajowym i międzynarodowym, warsztatów rękodzieła ludowego, tradycyjnych produktów regionalnych, inicjowanie tworzenia parków kulturowych i „żywych skansenów”; wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych, m.in. poprzez kreowanie walorów przestrzeni, zasobów, produktów i wydarzeń symbolicznych, wspieranie realizacji zintegrowanych projektów inicjowanych m.in. przez LGD oraz inne lokalne środowiska, promocję walorów kulturowych i przyrodniczych regionu, promocję i objęcie patronatem produktów i wydarzeń kulturalnych.

Cel operacyjny 5: Wysoki standard i dostęp do usług publicznych.

Strategiczny kierunek działań 5.3:

- rozwój usług i poprawa dostępu do sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji, m.in. poprzez wspieranie działań na rzecz podnoszenia bazy kultury, infrastruktury turystycznej, w tym szlaków turystycznych, wspieranie cyfryzacji zasobów i usług turystyki, kultury oraz zasobów dziedzictwa kulturowego; rozwój usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji, m.in. poprzez wspieranie tworzenia zintegrowanych produktów turystycznych, promocję istniejących produktów turystycznych, wspieranie szkoleń na rzecz podniesienia jakości świadczonych usług kultury, turystyki, rekreacji, stymulowanie działań w zakresie rozszerzenia oferty kulturalnej instytucji kultury, wspieranie wydarzeń kulturalnych o randze krajowej i międzynarodowej, wspieranie podnoszenia kompetencji kadr sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji, wspieranie sieci współpracy podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz rozwoju kultury.

2. Cel strategiczny: Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu z silnie powiązaniem systemem osadniczym, nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami środowiska przyrodniczego.

Cel operacyjny 9: Zrównoważony system osadniczy.

Strategiczny kierunek działań 9.2:

- wspierani procesów rewitalizacji i poprawa ładu przestrzennego poprzez rewitalizację zdegradowanych obszarów mieszkaniowych i przemysłowych, w tym rewitalizacja zabytkowych układów przestrzennych oraz obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wsparcie dla tworzenia i realizacji zintegrowanych projektów obejmujących kompleksową odnowę obszarów, organizację warsztatów i konferencji na temat możliwości rozwiązywania problemów na obszarach zdegradowanych, wspieranie prac konserwatorskich, prowadzących do odnowy obiektów i obszarów zabytkowych oraz wykorzystania obiektów zabytkowych na cele kulturalne, społeczne, edukacyjne, turystyczne, gospodarcze, wreszcie organizowanie konkursów na najlepiej prowadzone rewitalizacje i rewaloryzacje; kształtowanie krajobrazu kulturowego, w tym zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, zapobieganie procesom chaotycznej suburbanizacji oraz propagowanie dobrych wzorców architektury regionalnej, m.in. poprzez stymulowanie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów historycznych i katalogów budownictwa regionalnego, formułujących zasady kształtowania ładu przestrzennego, wspieranie konkursów na najlepsze projekty urbanistyczne, dotyczące zagospodarowania przestrzeni publicznych, promocję walorów krajobrazu kulturowego, zwłaszcza mogących tworzyć symbole miejsca.

W Programie ustalono priorytet główny: Rewitalizacja układów przestrzennych miast i wsi.

To działanie podstawowe będzie realizowane za pomocą działań wspomagających i uzupełniających, aby osiągnąć cele operacyjne:

- regionalny system zarządzania dziedzictwem kulturowym
- atrakcyjność krajobrazu kulturowego;
- tożsamość wielokulturową regionu.

Działania wspomagające to:

- cyfryzacja zasobów ewidencyjnych dziedzictwa kulturowego w regionie łódzkim;
- poprawa stanu obiektów i obszarów zabytkowych;
- edukacja kulturowa mieszkańców województwa;
- kreowanie różnorodności kulturowej.

Działania uzupełniające to:

- stworzenie mechanizmu współpracy w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym;
- poprawa stanu dostępności zabytków ruchomych w muzeach oraz obiektach sakralnych.
- Jednostki samorządów terytorialnych realizują cel Programu m.in. poprzez:
- organizowanie cyklicznych warsztatów służących wymianie doświadczeń nt. działań rewitalizacyjnych i możliwości pozyskiwania środków na ich realizację;
- tworzenie i wdrażanie oprogramowania mającego na celu tworzenie elektronicznej wojewódzkiej bazy danych o zasobach dziedzictwa kulturowego;
- objęcie patronatem konkursów w zakresie rewitalizacji i remontów przeprowadzonych z wykorzystaniem tradycyjnych i innowacyjnych technologii;
- tworzenie list, opracowanie katalogów i organizacja konkursów dotyczących
- tradycyjnych produktów regionalnych;
- kreowanie marki ŁÓDZKIE;
- opracowywanie i wydawanie informatorów promujących podregiony kulturowe, symbole województwa i imprezy kulturalne.

W programie wskazano, że omówiony cel strategiczny jest możliwy do zrealizowania poprzez skoordynowane działania wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, instytucji odpowiedzialnych za ochronę zabytków, a także właścicieli obiektów zabytkowych.

Program Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na lata 2007-2020

Jako cel nadrzędny Programu Rozwoju Turystyki postawiono wykreowanie atrakcyjnego turystycznie wizerunku regionu, poprzez realizację kompleksowego zespołu działań organizacyjnych, inwestycyjnych i promocyjnych.

Aby wykonać postawione zadania należało określić i zanalizować występujące w tym obszarze trudności. W tym celu przeprowadzono strategiczną diagnozę, która pozwoliła na wyodrębnienie dwu węzłowych problemów rozwoju turystyki:

- brak turystycznego wizerunku województwa łódzkiego, wynikający m.in. z powszechnego zarówno wśród lokalnej społeczności, jak i turystów przekonania o niskiej atrakcyjności turystycznej regionu;
- niewystarczających produktach turystycznych województwa.
- innymi podstawowymi problemami rozwoju turystyki są:
 - o brak skoordynowanej polityki informacyjno-promocyjnej województwa dotyczącej turystyki, w tym słaby stopień tożsamości regionalnej;

- **Powiatowe i Lokalne**

Dokumentem odnoszącym się do zagadnień dziedzictwa kulturowego na poziomie lokalnym jest przede wszystkim Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Program rewitalizacji, Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020 – 2023 powinien pozostawać spójny w swoich przesłankach z dokumentami na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, regionalnym i lokalnym. Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice wpisują się w polityki obowiązujące w dokumentach strategicznych takich jak Strategia Rozwoju Kraju przedstawiająca Wizję Polski, jako: aktywna narodowość, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo. Kluczowymi działaniami wymienionymi w dokumencie jest spójność społeczno-gospodarcza i terytorialna, dostępność usług publicznych, szeroka skala szans rozwoju jednostki, mądra i efektywna integracja społeczna. Strategia podaje tutaj, iż: zatrzymane zostaną również procesy marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzona zostanie zdolność do rozwoju dzięki procesom rewitalizacyjnym.

Strategia wskazuje obszary interwencji, cele i priorytety rozwojowe. W jej ramach powstał obszar Spójność społeczna i terytorialna oraz cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, a także priorytetowy kierunek interwencji publicznej III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich. Zapisy Strategii określają, że prowadzone będą m.in. działania na rzecz rewitalizacji zdegradowanych oraz najuboższych obszarów. Zapisy stanowią kwintesencję działań zaplanowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji, który musi być zgodny ze Strategią Rozwoju. Działania zaplanowane w ramach programu rewitalizacji pozwolą m.in. na aktywizację społeczności, wzmocnią tkankę ruralistyczną, uczynią ją atrakcyjną i bezpieczną, nadadzą obszarom nowe funkcje, które ożywią i wyzwolą tkwiący w nich potencjał. Powstanie infrastruktury przyczyni się zapewne do pobudzenia miejscowej działalności gospodarczej.

Głównym celem Założeń Narodowego Planu Rewitalizacji 2022 jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Cele zawarte w Programie Rewitalizacji służą realizacji celu głównego NPR. Program rewitalizacji, Gminny program opieki nad zabytkami i Gminny program opieki nad zabytkami są dokumentami spójnymi uwzględniającymi wskazania dokumentów wyższego rzędu. Programy rewitalizacji i Programy opieki nad zabytkami muszą mieć charakter zintegrowany, wieloaspektowy, oparty na diagnozie obszarów wskazanych do rewitalizacji i rewaloryzacji. Procesy rewitalizacji i rewaloryzacji muszą być określane przy założeniu precyzyjnego skoncentrowania na najbardziej zdegradowanych obszarach.

Istotnym dokumentem warunkującym kształtowanie polityki przestrzennej jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Jej głównym celem jest poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. W rozwinięciu celów dokumentu wskazano, iż działania polityki przestrzennej w odniesieniu do zdegradowanych obszarów zurbanizowanych mają na celu przywrócenie ich funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu dzięki interwencjom w sferze planowania przestrzennego, wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Działania restrukturyzacyjne i rewitalizacyjne doprowadzą do odzyskania atrakcyjności, przywrócenia korzystnych warunków życia i podejmowania działalności gospodarczej oraz inwestycyjnej z wykorzystaniem istniejącego potencjału kulturowego i zachowania funkcji symbolicznych oraz walorów przyrodniczych obszaru w procesie jego adaptacji do nowych funkcji.

RYS HISTORYCZNY

Pierwsza wzmianka o Krośniewicach, położonych nad strumieniem bez nazwy, wpadającym pod Kutnem do rzeki Ochni, pochodzi z 1387 r. Miejscowość, w której wtedy istniał już kościół parafialny, założona została w punkcie przecięcia się dwóch dróg bitych: warszawsko-kaliskiej i zgiersko-włocławskiej. Korzystne położenie geograficzne osady leżącej na krańcach ziemi łęczyckiej, w pobliżu Kujaw i Mazowsza, przyczyniło się do jej rozwoju. Jako miasto Krośniewice wymieniane są w 1459 r., stanowiąc wtedy własność rycerską rodu Awdańców. Kolejnymi właścicielami Krośniewic byli Ogończykowie z Kutna – Kucińscy. Zachowane przekazy historyczne nie podają daty lokacji miasta, wiadomo jednak, że Krośniewice posiadały prawa miejskie przed 1442 r. Pod koniec XV wieku znajdowała się tu komora celna.

W XVI wieku rozwinęło się w Krośniewicach rzemiosło – szczególnie kowalstwo, a miejscowi płatnerze słynęli z dobrych wyrobów, którymi dozbrajano chorągwie wywodzące się z tej ziemi. Od XVI wieku w mieście działała szkoła parafialna.

Sporą grupę mieszkańców miasta stanowiła ludność żydowska.

Duże straty przyniósł osadzie pożar, który miał miejsce w 1576 r. Do upadku miasta przyczyniły się także potop szwedzki oraz liczne epidemie. Po wojnach szwedzkich Krośniewice wraz z mieszkańcami dworu i plebanii liczyły mniej niż 200 osób.

Miasto stanowiło przez kilka wieków własność wspomnianej wyżej, zamożnej rodziny Ogończyków z Kutna Kucieńskich, która była także fundatorem tutejszego kościoła parafialnego. Pierwotny kościół drewniany spłonął w 1681 r. W jego miejscu w 1692 r. wzniesiono nowy kościół drewniany pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Michała Archanioła.

W XVII w. Krośniewice były własnością Jana, a następnie Andrzeja i Jakuba Płockich v. Szczawińskich. W 1730 r. dobra te nabył Kazimierz Włostowski, kasztelan krzywiński, a w 1755 r. Karol Saryusz – Gomoliński, podkomorzy łęczycki. Podejmowane przez kolejnych właścicieli miasta, Gomolińskich próby gospodarczego ożywienia miasta nie powiodły się. Także potwierdzenie w 1775 r. przez króla Stanisława Augusta dawnych i uzyskanie nowych przywilejów targowych i zezwolenie na jarmarki (1786 r.) nie zmieniły sytuacji miasta. Pod koniec XVIII w. było w Krośniewicach 48 domów mieszkalnych, a ludność liczyła 413 osób. W końcu XVIII w. dobra krośniewickie przeszły na własność Stanisława Opackiego, a następnie stały się własnością Agnieszki hrabianki Opackiej. Kolejną właścicielką miasta była Pelagia z hr. Zamojskich I voto Rembielińska, II voto hr. Branicka. Miasto było własnością prywatną do 1867 r., a okoliczne dobra ziemskie do 1939 r.

Ożywienie gospodarcze rozpoczęło się w połowie XIX wieku. W początkowych latach tego wieku zaczęli napływać do Krośniewic rzemieślnicy. W pobliskim Błoniu powstały i funkcjonowały: młyn parowy, fabryka tabaki, gorzelnia i browar. Znacznie ożywił się w mieście handel bydłem, końmi i materiałami łokciowymi dokonywany głównie podczas 14 jarmarków w roku. Działała garbarnia. W połowie XIX wieku mieszkało w Krośniewicach 1 500 mieszkańców, działał szpital zbudowany z inicjatywy doktora Stanisława Łuszczakiewicza.

Na mocy decyzji władz carskich w 1870 r. Krośniewice utraciły prawa miejskie. W ostatnich latach XIX wieku liczyły 2162 osoby, a w 1920 roku – 2800 mieszkańców.

W 1926 roku Krośniewice odzyskały prawa miejskie, a w przededniu II wojny światowej liczba jego mieszkańców przekroczyła 3500 osób.

Okupacja hitlerowska przyniosła miastu duże straty. W tutejszym getcie zginęło wiele osób pochodzenia żydowskiego.

Kościół parafialny pw. św. Floriana w Nowem

Pierwszy kościół we wsi, wzniesiony w 1 poł. XV w., uległ spaleniu w 1688 r. Istniejący obecnie przy drodze Nowe – Wroczyny kościół wzniesiony został w 1755 r. Jest to obiekt drewniany, modrzewiowy, szalowany deskami i listwami sosnowymi. Kościół orientowany, z prostokątną nawą z kruchtą i węższym prezbiterium zakończonym ściętymi narożami w formie połowy sześcioboku. Od północy, na styku nawy i prezbiterium usytuowana zakrystia. Dach nawy i kruchtę kryty gontem, dach zakrystii – blachą. Dzwonnica drewniana, pochodząca z XVIII w., usytuowana jest na południe od kościoła. Teren cmentarza przykościelnego ograniczony jest kamienno-ceglanym ogrodzeniem z brama i furtkami.

Zespół pałacowo-parkowy w Krośniewicach.

Zespół obejmujący rozległy park wraz z pałacem i towarzyszącymi budynkami położony jest w północno-wschodniej części miasta, przy ul. Toruńskiej. Zespół założony jest na planie wydłużonego prostokąta i składa się z trzech zasadniczych części: rezydencjalnej z parkiem, pałacem i towarzyszącą im zabudową; folwarczną i kolonii mieszkaniowej usytuowanej po obu stronach ul. Toruńskiej.

Park i ogród w Krośniewicach stanowiły wraz z pałacem jedno z najpiękniejszych i najzamożniejszych ustroni wiejskich w tej okolicy. W obszernym parku założonym w 1 połowie XIX w. zlokalizowany jest pałac w stylu neorenesansowym, francuskim, autorstwa Marconiego usytuowany w jego północnej części. Budynek piętrowy zbudowany w 2 połowie XIX w. (1878 r.) na planie prostokąta z ryzalitami po bokach. Od strony ogrodu posiada obszerny taras.

W parku znajduje się najstarszy w Polsce pomnik księcia Józefa Poniatowskiego, ufundowany w 1814 r. przez R. RembIELińskiego, który chciał w ten sposób uczcić pamięć przyjaciela. Na cokole zwieńczonym statua umieszczono napis: „Poległemu za Honor i Ojczyznę pod Lipskiem dnia 19 października 1813 roku prawemu Polakowi, mężnemu żołnierzowi, cnotliwemu ministrowi Józefowi Księciu Poniatowskiemu wystawił w domowym zaciszu ten skromny pomnik Rajmund RembIELiński na znak znacznego szacunku i żalu”. W południowej części parku usytuowane są dwa stawy oraz sztuczna wyspa otoczona fosą.

Zespół dworsko parkowy z folwarkiem w Głaznowie

Zespół zajmujący prawie cały obszar współczesnej wsi składa się z trzech zasadniczych części: rezydencjalnej z dworem, oficyną i towarzyszącymi im budynkami i parkiem; folwarku z dwoma podwórzami oraz kolonii mieszkalnej. Główny wjazd do parku prowadzi od wschodu, od głównej alei lipowej wiodącej do zespołu. Budynek dworu, pochodzący z 2 połowy XIX w., zlokalizowany jest w południowej części parku. Dwór zrealizowany w stylu klasycyzującym, jest budynkiem parterowym i piętrowym, o konstrukcji mieszanej – drewnianej i murowanej, założonym na planie prostokąta, z ryzalitami. Park prawdopodobnie założony został w końcu XVIII w., a w 1 połowie XIX w. przekształcono go na park krajobrazowy. Kolonia mieszkalna znajduje się na południe od podwórza folwarcznego. Pochodzące z początku XX w., tworzące ją usytuowane są szczytowo wzdłuż drogi prowadzącej do folwarku.

Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem w Miłonicach

Zespół położony jest na południe od przebiegającej przez wieś drogi Krośniewice – Grabów, przy jej zbiegu z lokalną drogą do Wymysłowa. Zespół składa się z części rezydencjalnej z parkiem krajobrazowym i niegdyś centralnie usytuowanym dworem drewnianym z XVIII w. (obecnie drewniany dwór został przeniesiony do Gniezna). Park od południa sąsiaduje z rozległymi stawami rybnymi, a od północy z terenem dawnego sadu. Na wschód od parku znajduje się teren dawnej kolonii mieszkaniowej dla pracowników dawnego majątku. Od zachodu z parkiem sąsiaduje teren dawnego folwarku, z którego zabudowy zachował się budynek dawnej stodoły i budynek gorzelni.

Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem w Skłótach położony jest przy drodze odchodzącej od drogi krajowej Warszawa – Poznań, na jej odcinku pomiędzy miejscowościami Kutno-Krośniewice. Zespół składa się z dwóch wyraźnie wydzielających się części – rezydencjalnej z dworem i parkiem pochodzącymi z 4 ćwierci XIX w. oraz z przylegającego do niej od zachodu folwarkiem. Zabudowania kolonii mieszkaniowej zlokalizowane są wzdłuż drogi prowadzącej od południowego zachodu, od drogi Warszawa – Poznań do wnętrza zespołu. Kolonię tworzą cztery budynki mieszkalne – ośmioraki i dawna obora pracownicza.

Kolejka wąskotorowa od północy wchodzi na teren gminy Krośniewice pomiędzy polami a rzadką zabudową wiejską wsi Perna i Kajew. Następnie dochodzi do zabudowań dawnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Błoniu i dalej prowadzi do przejazdu kolejowego na ul. Toruńskiej w Krośniewicach. Na terenie miasta znajduje się stacja kolejowa kolei wąskotorowej. Ze stacji linia kolei prowadzi w kierunku południowym, przecinając ul. Poznańską. Dalej biegnie równolegle do ulicy Ogrodowej przecina obwodnicę miasta i wychodzi z miasta w kierunku zachodnim, ku wsi Głaznów, gdzie znajdowało się odgałęzienie linii do Dzierzbic. Biegąc w kierunku południowym linia przechodzi pod wiaduktem magistrali normalnotorowej (odcinek Kutno-Poznań) oraz przez most na rzece Miłonce, by dotrzeć do przystanku Krzewie. Poniżej tej stacji linia, biegnąc na południe, stale, z niewielkimi odchyleniami towarzyszy drodze krajowej Łódź – Gdańsk. Na styku wsi Miłonice, Zalesie i Marynin znajduje się przystanek Miłonice. Dalej linia przechodzi przez wsie Miłosna i Wymysłów, dochodząc do przystanku dopiero w Ogrodzonej. Krajobraz towarzyszący linii jest względnie jednolity – kolejce towarzyszy luźna zabudowa wiejska i pola. Linia w licznych miejscach przecina różnej rangi drogi kołowe.

Utworzona w 1991 r. na bazie kolejki wąskotorowej jednostka o nazwie Krośniewicka Kolej Dojazdowa posiada infrastrukturę złożoną z następujących grup:

- droga kolejowa
- urządzenia zabezpieczenia ruchu kolejowego i łączności
- obiekty inżynierskie
- budynki i budowle
- tabor kolejowy
- maszyny i urządzenia.

W krajobrazie kulturowym gminy wyróżniają się także czytelne elementy historycznych układów przestrzennych wsi, w tym także tych, w których zlokalizowane są zespoły dworsko-parkowe. Najbardziej znaczące w przestrzeni gminy to:

- Błonie. Dawna wieś – przedmieście Krośniewic, obecnie włączona jest w granice miasta. W 1883 r. majątek Krośniewice składał się z 10 folwarków: Błonie, Ostrowy, Bzówki, Wola Pierowa, Grodno, Perna, Pomarzany, Szubina, Morawce i Wysoka Wielka. Folwark w Błoniu miał 955 mórg obszaru, a w tym 940 mórg ziemi ornej. Zespół pałacowo-parkowo-folwarczny w Krośniewicach, obejmujący rozległy park wraz z pałacem i towarzyszącymi budynkami, folwarkiem i kolonią mieszkaniową leży na dawnym pograniczu Krośniewic i Błonia.
- Głaznów. Prawdopodobnie w 2 połowie XVIII w. majątek ten należał do Antoniego Brochockiego. W latach 1799 i 1800 przejęty został przez Floryana Bardzińskiego, a w 1825 r. przez jego syna Karola. W 1827 r. we wsi było 25 domostw i 175 mieszkańców. Na dobra w Głaznowie składały się także folwark w Bardzinku oraz wsie Pniewko i Teresin. W 1881 r. właścicielem majątku był Jakób Engelman. Majątek wraz z folwarkiem liczył wtedy 500 mórg ziemi ornej, 160 mórg lasu i 60 mórg łąk. We wsi było 21 domówi mieszkało 220 mieszkańców. Prawdopodobnie w końcu XIX wieku majątek w Głaznowie nabył Zieliński, a od niego Adolf Smoleński – lekarz z Nowej Wsi. W 1914 r. majątek wraz z folwarkiem Bardzinek i wsiami Teresin, Pniewko, Głaznów nabył Władysław Kiejstut Matlakowski. Majątek wtedy prowadzony był w sposób wzorowy. Po II wojnie światowej działało tu Państwowe Gospodarstwo Rolne.
- Głogowa. Najstarsze informacje na temat wsi Głogowa pochodzą z 1827 r. We wsi było wtedy 17 domostw i 109 mieszkańców. W 1858 r. dobra Jankowice i Głogowa stały się własnością Marcina Krzymuskiego, a w 1862 r. Józef Krzymuskiego. W 1864 r. dobra nabył Jakób Engelman. Około 1880 r. wieś liczyła 27 domostw i 313 mieszkańców. Od początku XX w. do 1940 r. majątek był w posiadaniu rodziny Kosińskich. Po 1945 r. majątek nie został rozparcelowany – w całości przejęty został przez Skarb Państwa. Działało tu Państwowe Gospodarstwo Rolne w Głogowej. Od 1992 r. gospodarstwo jest własnością Agencji Nieruchomości Rolnych.
- Miłonice. Wieś Miłonice w XV w. wymieniana jest jako dziedzictwo rodziny Sulimów Oporowskich z Oporowa pod Żychlinem. W końcu XVIII w. właścicielem Miłonic była rodzina Brochockich, a następnie Walewscy i kolejno Szyprowscy oraz Koneccy. Po II wojnie światowej majątek został rozparcelowany. Zabudowania folwarczne przejęło Kółko Rolnicze w Miłonicach, a wydzielone zabudowania zespołu gorzelnii – Państwowe Gospodarstwo Rolne. Dwór z parkiem oraz stawami rybnymi przeszedł pod zarządek gminy.
- Skłóty. Wieś wspomniana jest w dokumentach z XVI w. Miała tu mieszkać, podobnie jak i w okolicznych wsiach - prawie sama szlachta. Kolejne przekazy dotyczące Skłót pochodzą z 2 poł. XIX w., kiedy to stanowiły własność Szerzyńskich. Ok. 1883 r. majątek był własnością Stanisława Zawadzkiego, a następnie jego córki Janiny Dangel i kolejno jej córki – Celiny Fijałkowskiej. Po II wojnie światowej majątek przejęty został przez Państwowe Nieruchomości Ziemskie. Część ziemi rozparcelowano pomiędzy miejscowych chłopów (15 działek po 5 ha), natomiast zabudowania folwarczne, dwór, park i reszta ziemi weszły w skład Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Skłótach. W 1992 r. zabudowania wraz z gruntami przejęła Agencja Nieruchomości Rolnych.

Elementem wyróżniającym krajobraz kulturowy obszaru gminy Krośniewice jest kolejka wąskotorowa, stanowiąca część południowo-wschodnią sieci Kolei Wąskotorowych Kujawskich. Zbudowana została ona w 1910 r., jako kolej własna Cukrowni w Ostrowach w celu usprawnienia obrotu płodami rolnymi – głównie burakami cukrowymi, wysłódkami i cykorią. Linia kolejki prowadziła z cukrowni w dwóch kierunkach – południowym do stacji Krośniewice Wiedeńskie i normalnotorowej Drogi Żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej (stacja Ostrowy) i północnym – przez zachodnie przedmieście Krośniewic do dużych majątków ziemskich w północnej części ziemi łęczyckiej. Kolej poza drogą żelazną posiadała własny tabor parowozowy i wagonowy. W styczniu 1915 r. połączono tę kolejkę z częścią wojskową, zrealizowaną przez armię niemiecką, prowadzącą z Inowrocławia przez Dobre i Boniewo do Krośniewic. Wtedy też rozbudowano ją o odcinek prowadzący przez Łęczycę do Strykowa i później do Dzierzbic, Krzewiaty i Opiesina. Kolej zdemilitaryzowano i oddano do ruchu publicznego w 1916 r.

18.	Budynek mieszkalny pięciorodzinny nr 10 w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
19.	Budynek mieszkalny dwurodzinny w zespole dworsko – folwarcznym	Głaznów	
20.	Kapliczka w zespole dworsko-parkowym	Głaznów	
21.	Zespół dworsko - folwarczny	Głaznów	

Głogowa

22.	Dwór w zespole dworsko - parkowym	Głogowa 11	Decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
23.	Park w zespole dworsko – parkowym wraz ze strefą konserwatorską (150 m strefa konserwatorska)	Głogowa 11	Decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
24.	Aleja grabowa do zespołu dworsko - parkowego	Głogowa 11	Decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
25.	Brama wjazdowa na teren zespołu dworsko - parkowego	Głogowa 11	Decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
26.	Ogrodzenie zespołu dworsko – parkowego wraz z bramą wjazdową	Głogowa 11	Decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
27.	Rządówka w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
28.	Stajnie koni wyścigowych w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
29.	Budynek gospodarczy w zespole dworsko - folwarcznym (parownik? wozownia?)	Głogowa	
30.	Spichlerz w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
31.	Obora w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
32.	Stodoła w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
33.	Zespół dworsko - folwarczny	Głogowa	
34.	Figurka świętego w zespole dworsko - parkowym	Głogowa	

Jankowice

35.	Dwór w zespole dworsko – parkowym	Jankowice 32	
36.	Kapliczka w zespole dworsko - parkowym	Jankowice 32	
37.	Park w zespole dworsko - parkowym	Jankowice 32	

58.	Dom mieszkalny	Krośniewice ul. Łęczycka 3	
59.	Plebania w zespole rzymskokatolickiego kościoła parafialnego p.w. Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, ul. Łęczycka 5	
60.	Młyn	Krośniewice, ul. Łęczycka 23	
61.	Zespół pałacowo - folwarczny	Krośniewice, ul. Toruńska	Decyzja nr 409/318 z 11.07.1976 r.
62.	Kordegarda wraz z bramą wjazdową na teren zespołu pałacowo - parkowego	Krośniewice, ul. Toruńska	Decyzja nr 472 z 14.11.1978 r.
63.	Spichlerz w zespole pałacowe - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
64.	Spichlerz /mleczarnia/ w zespole pałacowe - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
65.	Obora w zespole pałacowe - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
66.	Budynek mieszkalny /oficyna/ w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
67.	Stajnia koni wyjazdowych w zespole pałacowe - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
68.	Oranżeria w zespole pałacowo parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska	Decyzja nr 472 z 14.11.1978 r.
69.	Bank rolny	Krośniewice, ul. Toruńska 5	
70.	Obelisk poświęcony pamięci ks. Józefa Poniatowskiego na terenie parku w zespole pałacowe - parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska 7	
71.	Pałac w zespole pałacowe - parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska 7	Decyzja nr 409/318 z 11.07.1976 r.
72.	Park w zespole pałacowe - parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska 7	Decyzja nr 410/319 z 11.07.1976 r.
73.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Toruńska 12	
74.	Ośmiorak w zespole pałacowe – folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska 19	
75.	Rządcówka w zespole pałacowe - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska 26	
76.	Budynek mieszkalny w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska 28	
77.	Budynek wielorodzinny w zespole pałacowe - folwarcznym	Krośniewice ul. Toruńska 30	
78.	Cmentarz przykościelny kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, Plac Wolności	Decyzja nr 471 z 14.11.1978 r.
79.	Dzwonnica przy rzymskokatolickim kościele parafialnym p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, Plac Wolności	Decyzja nr 471 z 14.11.1978 r.

101.	Rzymskokatolicki cmentarz grzebalny	Miłonice	
102.	Kapliczka przydrożna	Miłonice	
Nowe			
103.	Kościół pod wezwaniem św. Floriana parafii rzymskokatolickiej	Nowe	Decyzja nr 415/324 z 18.07.1967 r.
104.	Dzwonnica przy kościele parafialnym p.w. św. Floriana w parafii rzymskokatolickiej	Nowe	Decyzja nr 416/325 z 18.07.1967 r.
105.	Ogrodzenie kościoła wraz z bramą wjazdową	Nowe	
106.	Cmentarz przykościelny wraz z ogrodzeniem przy kościele parafialnym p.w. św. Floriana	Nowe	
107.	Dawna plebania w zespole rzymskokatolickiego kościoła parafialnego p.w. św. Floriana	Nowe 27	
108.	Cmentarz grzebalny rzymskokatolickiej parafii p.w. św. Floriana	Nowe	
109.	Kapliczka	Nowe	
Ostałów			
110.	Park w zespole dworsko -parkowym	Ostałów 12	

**Wykaz stanowisk archeologicznych
zamieszczonych w Gminnej ewidencji zabytków miasta i gminy Krośnice
przyjętej Zarządzeniem Burmistrza Miasta Gminy Krośnice**

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj stanowiska	Kultura	Chronologia
1.	Kajew	55-48	16	2	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
2.	Kajew	55-49	62	1	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
3.	Kajew	55-49	63	2	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
4.	Bielice	56-48	1	1	Ślad osadnictwa		Pradzieje
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
5.	Bielice	56-48	2	2	Osada	Łużycka?	Pradzieje
					Ślad osadnictwa		Pradzieje
					Osada		Średniowiecze
6.	Bielice	56-48	3	3	Obozowisko?	KPL	
					Osada	Łużycka?	Pradzieje
					Osada	Przeworska?	
7.	Bielice	56-48	4	4	Osada	Przeworska	
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
8.	Bielice	56-48	5	5	Ślad osadnictwa		Pradzieje
9.	Bielice	56-48	6	6	Osada?		Średniowiecze

47.	Szubina	56-49	25	5	Ślad osadnictwa		Wczesna Epoka Żelaza
					Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
48.	Szubina	56-49	26	6	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Starożytność
49.	Szubina	56-49	27	7	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
50.	Szubina	56-49	28	8	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
51.	Szubina	56-49	29	9	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
52.	Szubina	56-49	30	10	Ślad osadnictwa		Neolit
53.	Szubina	56-49	31	11	Osada		Wczesne Średniowiecze
54.	Szubina	56-49	32	12	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
55.	Szubina	56-49	33	13	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Nowożytność
56.	Szubina	56-49	34	14	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Nowożytność
57.	Pomarzany	56-49	35	2	Ślad osadnictwa		Paleolit/Mezolit
58.	Pomarzany	56-49	36	3	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
59.	Pomarzany	56-49	37	4	Osada		Starożytność
					Osada		Wczesne Średniowiecze
60.	Krośniewice	56-49	38	3	Osada		Późne Średniowiecze
61.	Pawlikowice	56-49	39	1	Ślad osadnictwa		Nowożytność
62.	Pawlikowice	56-49	40	2	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
63.	Pawlikowice	56-49	41	3	Ślad osadnictwa		Nowożytność
64.	Pawlikowice	56-49	42	4	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
65.	Nowe	56-49	43	2	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
66.	Nowe	56-49	44	3	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
67.	Nowe	56-49	45	4	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
68.	Nowe	56-49	46	5	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
69.	Skłoty	56-50	92	6	Cmentarzysko/ informacja archiwalna		Wczesna Epoka Żelaza
70.	Jankowice	57-48	5	4	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
71.	Jankowice	57-48	6	5	Ślad osadnictwa	Przeworska?	
					Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
72.	Jankowice	57-48	7	6	Ślad osadnictwa		Wczesna Epoka Żelaza?
					Ślad osadnictwa	Przeworska	Okres Rzymski?
73.	Jankowice	57-48	8	7	Osada	Przeworska	Okres Rzymski
74.	Jankowice	57-48	9	8	Ślad osadnictwa	KPL	Neolit
					Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
75.	Cudniki	57-48	13	1	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
76.	Cudniki	57-48	16	2	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze/ Okres Nowożytny
77.	Głogowa	57-48	17	1	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze
78.	Jankowice	57-48	18	9	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze

Centralną ewidencję zabytków ruchomych prowadzi Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, w którego zasobach znajdują się 2 decyzje o wpisie do rejestru zabytków. Decyzje te obejmują 37 obiektów ruchomych z terenu gminy Krośnice.

Zabytki ruchome stanowią w większości wyposażenie dwóch kościołów z terenu gminy. Z wyposażenia kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krośnicach do rejestru zabytków wpisano 16 obiektów ruchomych. Kościół wyróżniają piękne, kolorowe witraże. W kościele parafialnym pw. św. Floriana w Nowem do rejestru zabytków wpisanych zostało 21 obiektów ruchomych. Wśród wyposażenia kościoła jest późnobarokowy ołtarz główny z obrazami Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XVII w. z sukienkami barokowymi, św. Józefa z XVIII w. i Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panny Marii z XIX w. Dwa późnobarokowe ołtarze boczne i ambona pochodzą z XVIII w. Chrzcielnica pochodzi z 1 połowy XVII w., podobnie jak krucyfik w belce tęczowej.

Zabytki ruchome występują także na cmentarzach położonych na terenie gminy.

Parafialny cmentarz rzymsko-katolicki w Krośnicach, usytuowany przy zbiegu ulic Targowej i Ogrodowej założony został w 2 połowie XIX w. Teren dawnego cmentarz żydowski (2 połowa XIX w.), położonego w miejscowości Krośnice, jest trudno dostępny, porośnięty gęstymi krzewami.

Rzymsko-katolicki w Nowem, pochodzący z 2 połowy XIX wieku, cmentarz parafialny znajduje się po południowej stronie drogi z Nowego do Woli Nowskiej. Najcenniejsze nagrobki na cmentarzu poświęcone są między innymi właścicielom okolicznych majątków ziemskich.

Znajdują się tu:

- nagrobek Antoniego Zielińskiego, obywatela ziemskiego (1886);
- nagrobek Ignacego Cygańskiego (1898);
- nagrobek Stanisławy Drogosław ze Złotnickich Kuszell (1907);
- nagrobek Józefy z Trzeciakowskich Pietrzykowskiej (1909);
- nagrobek Wojciecha Piechowskiego, artysty malarza (1911);
- nagrobek Wojciecha Bazaniaka (1912);
- nagrobek Feliksa Jana Zuchowicza, właściciela majątku w Witowie (1919);
- nagrobek Marianny z Pietrzaków Bombrych (1922).

Zasoby muzealne

Najważniejszą w mieście i gminie Krośniewice placówką zajmującą się gromadzeniem obiektów zabytkowych jest Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego mieszczące się w zabytkowych obiektach zajezdni i wozowni. Muzeum powstało w 1978 r. w wyniku darowizny sławnego kolekcjonera – swego obecnego patrona. Ekspozycja stała prezentuje postać Jerzego Dunin-Borkowskiego i jego dorobek kolekcjonerski – dobra gromadzone od okresu międzywojennego w prywatnym „Muzeum nad apteką”. Wystawione są tu także najcenniejsze, zgromadzone przez niego dzieła sztuki, z tym zespół portretów XVIII-wiecznych m.in. pędzla Marcellego Bacciarelliego, dzieła Stanisława Wyspiańskiego, Artura Grottgera, Olgi Boznańskiej, a także meble i wyroby rzemiosła artystycznego. Jest tu także pokój kolekcjonera i sala poświęcona pamięci generała Władysława Sikorskiego. Muzeum gromadzi inne eksponaty charakterystyczne dla różnorodności zainteresowań kolekcjonerskich Jerzego Dunin-Borkowskiego – malarstwo polskie i obce, wyroby rzemiosła artystycznego (porcelana, srebra), militaria i numizmaty. Muzeum podzielone jest na działy tematyczne: historii regionalnej oraz badań i upowszechnienia kolekcjonerstwa. Zgromadzono w nim 9 682 eksponaty. Biblioteka muzealna liczy 5 467 tomów. Muzeum organizuje również wystawy czasowe, głównie prezentujące kolekcje (medale, grafiki

- nie w pełni wykorzystane zasoby przyrodniczo – kulturowe – elementy kolejki wąskotorowej, parowozownia towarowa, brak wypracowanego produktu regionalnego.

Szanse

możliwość utworzenia parku kulturowego w granicach obszaru zabytkowego starego miasta Krośniewice,

- przeprowadzenie procesów rewitalizacyjnych historycznego założenia urbanistycznego,
- przeprowadzenie procesów rewaloryzacyjnych kolejki wąskotorowej,
- utworzenie szlaku kulturowego kolejki wąskotorowej z wykorzystaniem na cele turystyki kulturowej,
- ochrona, rewaloryzacja i rozwój turystyki kulturowej i pielgrzymkowej w oparciu o obiekty sakralne i liczne kapliczki,
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego Lokalnych Instytucji Kultury i Stowarzyszeń,
- rewaloryzacja zespołu pałacowo-parkowego w Krośniewicach,
- współpraca z organizacjami dająca szansę odnowy zabytków na Szlaku kolejki wąskotorowej i pałaców i dworów,
- współpraca ze Stowarzyszenie Miłośników Kolei,
- moda na folklor - podniesienie atrakcyjności obszaru poprzez kreowanie produktów i imprez o charakterze kulturowym,
- edukacja regionalna mieszkańców,
- wykorzystanie możliwości finansowania ochrony zabytków z różnych źródeł - środków unijnych, z budżetu państwa i samorządu województwa,
- wykorzystanie obiektów zabytkowych na cele komercyjne,
- wypracowanie form współpracy jednostek działających na rzecz ochrony zabytków - organów rządowych, samorządowych i organizacji społecznych,
- możliwość włączania się w krajowe, wojewódzkie programy promocji,
- naturalna chęć ludzi do poznawania świata, kultur i zwyczajów innych narodów.

Zagrożenia

- niedostosowanie sposobu użytkowania niektórych obiektów zabytkowych do ich charakteru,
- zły stan techniczny niektórych obiektów zabytkowych,
- utrudnienia w pozyskiwaniu środków na ochronę i zachowanie zabytków,
- niewystarczające środki finansowe w stosunku do potrzeb na ochronę i rewaloryzację obiektów i obszarów zabytkowych.

Obszar Miasta i Gminy Krośniewice w zakresie walorów i zasobów dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej posiada bardzo duży potencjał. Ma to związek z wysokimi walorami krajobrazu kulturowego, bogatą historią, istnieniem wielu cennych obiektów reprezentujących różne kultury. Możliwość rewaloryzacji kolejki wąskotorowej z wykorzystaniem na cele turystyki kulturowej stanowy olbrzymi atut Miasta i Gminy. Istnienie historycznych szlaków

— **Zachowanie tożsamości regionalnej**

- kształtowanie lokalnej dumy,
- kreowanie lokalnych produktów regionalnych,
- integracja kulturalna mieszkańców,
- edukacja mieszkańców o bogactwie lokalnego dziedzictwa.

— **Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy Krośniewice**

- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego,
- promocja,
- podniesienie rangi najbardziej wartościowych zabytków,
- rewitalizacja i rewaloryzacja obszarów,
- kształtowanie wizerunku Miasta i Gminy Krośniewice jako obszaru o unikatowym dziedzictwie kulturowym,
- wspieranie posiadaczy obiektów zabytkowych w działaniach mających na celu poprawę stanu obiektów i ich wykorzystania na cele kulturalne, edukacyjne i społeczne,
- kreowanie produktów turystyki kulturowej.

Wszelkie przewidywane działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego Miasto i Gminy Krośniewice rozpatrzy w następujących ujęciach:

- **Studia badawcze** - wspieranie przeprowadzania prac studialnych w celu poprawy stanu obiektów i obszarów zabytkowych,
- **Digitalizacja zasobów i walorów** - dalsze cyfrowe upowszechnienie dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Krośniewice na stronach internetowych,
- **Ochrona i zachowanie obiektów i obszarów zabytkowych** – dalsze prowadzenie prac w zakresie rewitalizacji układów urbanistycznych, prowadzenie prac w zakresie rewaloryzacji założeń zieleni, przeprowadzenie prac obiektów zabytkowych z adaptacją na cele turystyczne, kulturalne, edukacyjne i społeczne,
- **Edukacja regionalna mieszkańców poprzez** organizację rekonstrukcji wydarzeń historycznych, imprez kulturowych, upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie Miasta i Gminy Krośniewice w lokalnych mediach, cykliczne artykuły, organizowanie wystaw, programy edukacji regionalnej w szkołach,
- **Aktywizacja** - pobudzanie aktywności mieszkańców w działaniach na rzecz ochrony dziedzictwa poprzez organizację konkursu na najlepiej odnowioną elewację rawskiego budynku, na najciekawsze zdjęcie krajobrazu kulturowego Miasta i Gminy Krośniewice, najlepiej zachowany obiekt lub obszar zabytkowy, włączenie organizacji społecznych, Instytucji Kultury i Stowarzyszeń do wspólnych starań prowadzących do polepszenia stanu dziedzictwa kulturowego,
- **Kreowanie rozwoju turystyki kulturowej** - wykorzystanie walorów dziedzictwa Szlaku kolejki wąskotorowej, zamków i sakralnego dla rozwoju produktów turystycznych,
- **Promocja** - wzrost aktywności w zakresie promocji i popularyzacji walorów kulturowych, wydanie folderów z informacją o zabytkach Miasta i Gminy Krośniewice, upowszechnianie regionalnych produktów, kreowanie pamiątek z wizerunkiem dziedzictwa Miasta i Gminy Krośniewice.

Powinno się dokonać wszelkich starań w celu przeprowadzenia działań prowadzących do realizacji rewaloryzacji struktury Miasta Krosnowice. Potrzeba podjęcia działań w tym zakresie została zapisana w Kontrakcie terytorialnym województwa łódzkiego, więc jest traktowana jako zadanie o charakterze ponadlokalnym, znaczącym dla regionu.

— **Możliwość utworzenie parku kulturowego**

Proponuje się rozważenie uznania za park kulturowy na mocy podjęcia uchwały Rady Miasta i Gminy Krosnowice obszaru o wysokiej wartości kulturowej, obejmującego struktury historyczne – w granicach strefy ochrony konserwatorskiej.

Decyzję o utworzeniu parku podejmuje Rada Miasta i Gminy. Wprowadzenie tej formy ochrony zabytków podnosi prestiż obszaru i powoduje większe możliwości pozyskania środków finansowych, ponieważ przyznawana punktacja przy ocenie wniosków jest zwiększana dla parków kulturowych. Miasto i Gmina Krosnowice tworząc park kulturowy zyskują mocną kartę przetargową w ubieganiu się o fundusze na przeprowadzenie kompleksowej rewitalizacji obszaru objętego granicami parku.

— Promowanie obiektów reprezentatywnych

Na etapie sporządzania wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami dla województwa łódzkiego wytypowano obiekty uznane za reprezentatywne. Wśród nich w poszczególnych kategoriach figuruje sześć obiektów i obszarów z terenu Miasta i Gminy Krośniewice. Są nimi: krośniewicka kolejka wąskotorowa i zespół pałacowo - parkowy.

Obiekty i obszary zamieszczone na liście obiektów reprezentatywnych są brane pod uwagę przy ocenianiu wniosków złożonych do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi przy ubieganiu się o środki przyznawane na rewaloryzację zabytków. Działania promocyjne będą przede wszystkim lokować Miasto i Gminę wśród najwartościowszych obszarów dziedzictwa kulturowego.

Obiekty reprezentatywne

- Ochrona, rewaloryzacja i rozwój turystyki kulturowej i pielgrzymkowej w oparciu o obiekty sakralne i miejsca kultu religijnego - kapliczki

Obiekty sakralne Miasta i Gminy Krośniewice stanowią cenny walor do rozwijania turystyki pielgrzymkowej. Proponuje się podjęcie wspólnych działań uwzględniając wybrane obiekty sakralne takie jak Kościół parafii rzymskokatolickiej p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krośniewicach i Kościół pod wezwaniem św. Floriana parafii rzymskokatolickiej w miejscowości Nowe. Taki kierunek działań wynika z dokumentów o charakterze wojewódzkim i projekt proponowane działania powinny uzyskać środki na rewaloryzację.

Park w Krośniewicach

— **Stworzenie mechanizmu współpracy w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym**

W celu stworzenia mechanizmu współpracy w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym należy nawiązać współpracę z innymi miejscowościami leżącymi na trasie wojenki wąskotorowej w celu tworzenia wspólnych inicjatyw tworzenia szlaku Krośniewickiej Kolejki Wąskotorowej na terenie Miasta i Gminy Krośniewice .

Celowa jest również wymiana doświadczeń ze Stowarzyszeniem Miłośników Kolei <http://www.psmk.org.pl/pl/>.

— **Poprawa stanu obiektów zamieszczanych w gminnej ewidencjach zabytków i oznakowanie obiektów znajdujących się w rejestrze WKZ**

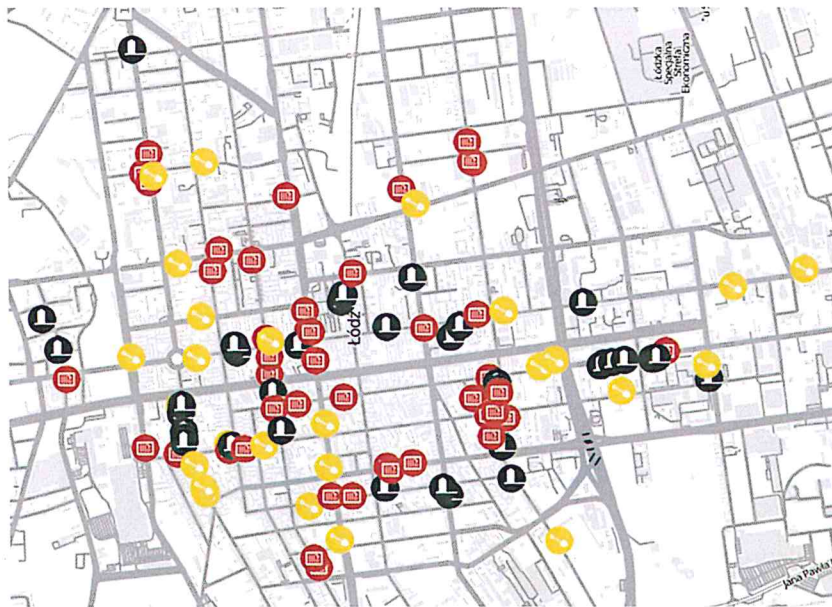
Miasto i Gmina Krośniewice dokona wszelkich starań, by doprowadzić do poprawy stanu obiektów zamieszczanych w gminnej ewidencji zabytków. Istnieje jednak bariera natury prawnej na drodze pozyskiwania środków finansowych na przeprowadzenie remontów, ponieważ ustawa stanowi, że finansowane są prace remontowe obiektów wpisanych do rejestru. Obiekty nie objęte prawną formą ochrony tzw. ewidencjonowane mogą uzyskać dofinansowanie jedynie w przypadku opracowania projektów kompleksowej odnowy ze środków dysponowanych przez Urząd Marszałkowski w Łodzi np. zagospodarowanie turystyczne kolejki wąskotorowej, powrót do tradycji szlacheckich dawnych dworów, ochrona tradycyjnego rzemiosła - młynarstwa, których celem jest wzmocnienie więzi i tożsamości lokalnej, poprzez wykorzystanie walorów turystycznych i kulturowych Miasta i gminy Krośniewice. Miasto i Gmina Krośniewice systematycznie znakuje cenne obiekty zabytkowe.

Remonty obiektów zabytkowych

— **Przeprowadzenie prac remontowych zaniedbanych zabytkowych kamienic**

Kompleksowa rewitalizacja historycznego rynku Krośniewic powinna spowodować zapoczątkowanie metamorfozy kamienic zlokalizowanych w jego pierzejach. Obecnie odrestaurowano fasadę Muzeum i nielicznych prywatnych kamienic. Do grona wyremontowanych należą jedynie pojedyncze obiekty.

Legenda

Kamienica wyremontowana

Kamienica w remoncie

Kamienica na liście do odnowienia

<http://mia100kamienic.lodz.pl/>

— **Wyeksponowanie obiektów rozwoju turystyki i oznakowanie zabytków znajdujących się w rejestrze WKZ**

Zostanie podjęta współpraca z powiatem krośniewickim, do którego zadań należy znakowanie obiektów zabytkowych. Powiat krośniewicki systematycznie oznakuje cenne obiekty zabytkowe. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami na umieszczenie w odpowiednim miejscu na zabytku wpisanego do rejestru tzn. zanku niebieskiej tarczy wyraża zgodę Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie Polski obowiązujące od 2004 r.

Dawne oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków (na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1962 o ochronie dóbr kultury)

— **Stworzenie mechanizmu współpracy w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym**

W celu stworzenia mechanizmu współpracy w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym należy zaktualizować Gminną ewidencje zabytków Miasta i Gminy Krośniewice.

Wymagający zabezpieczeń zespół kościoła w Nowem

— Kontynuacja inicjatywy opracowanej wirtualnej panoramy Miasta i Gminy Krośniewice

W celu upowszechniania dziedzictwa kulturowego Miasta i Gminy Krośniewice będzie kontynuować inicjatywę opracowanej i udostępnionej na stronie internetowej wirtualnej panoramy Miasta i Gminy Krośniewice, zawierającej najciekawsze zabytki z terenu Miasta i Gminy Krośniewice.

Zabytki Miasta i Gminy Krośniewice

— Wykreowanie pamiątek regionalnych

Należy poszukiwać inspiracji tworzenia lokalnych pamiątek np. wagoniki kolejki wąskotorowej z terenu Miasta i Gminy Krośnice lub szydełkowych inspiracji twórców ludowych, czy wyrobów kowalstwa artystycznego.

Skrzynia ludowa – pamiątka regionalna

— Wpisanie specjalów lokalnych na Ministerialną listę krajowych produktów regionalnych i promocja specjalów regionalnych

Produkty regionalne decydują o kolorycie, odrębności i specyfice wyodrębnionego obszaru stanowiąc jego bogactwo kultury kulinarnej, dlatego należy promować np. placki, - racuch i miody z terenu Miasta i Gminy Krośnice i wpisywać je na Listę Produktów Tradycyjnych.

Smaki Regionu

Nadal należy kreować regionalne specjały takie jak np. placki - racuchy, zalewajka, pierogi, bigosy z kiszanej i młodej kapusty, nalewki tradycyjne, miody. Przy czym nazwy tych produktów powinny nawiązywać do charakteru kulturowego obszaru i legend.

Zakłada się wpisanie na listę produktów regionalnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi takich produktów jak: wykwiwne danie z młodego koguta, trunki - cytrynówka, Lecznicze Wino z Dzikiej Róży.

w zakresie dziedzictwa kulturowego począwszy od szkół, gdzie dzieci i młodzież trzeba zachęcać do poznawania historii swojego regionu. Kolejną ważną grupą, do której należy kierować te działania są właściciele i użytkownicy zabytków.

Edukacja regionalna mieszkańców pozwoli na kształtowanie poczucia dumy ze swojego regionu
— **Organizacja konkursu „Ziemia Krośniewicka - moja mała ojczyzna w malarstwie i obiektywie”**

„Ziemia Krośniewicka - moja mała ojczyzna w malarstwie i obiektywie” to propozycja edycji konkursów.

Prace laureatów mogą być wystawiane na terenie Miasta i gminy Krośniewice. Konkursy te sprzyjają identyfikacji mieszkańców z regionem i podnoszą świadomość mieszkańców o cennych zabytkach, doskonale je promując.

Konkurs „Ziemia Krośniewicka - moja mała ojczyzna w malarstwie i obiektywie”

Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego w Krośniewicach jest jedną z nielicznych w kraju instytucji, której dzieje i zbiory, nierozzerwalnie związane są z kolekcjonerstwem. To tutaj od lat pięćdziesiątych XX w., wtedy jeszcze w prywatnym „Muzeum nad apteką”, istniała jedna z największych i najbogatszych kolekcji w Polsce. Jej częstymi gośćmi byli najwybitniejsi ówcześni muzealnicy i kolekcjonerzy.

MUZEUM

im. J. DUNIN-BORKOWSKIEGO
w Krośniewicach

☎ 24 252 33 47 ☎ 24 252 44 96

🌐 www.muzeumkrosniewice.pl

✉ kontakt@muzeumkrosniewice.pl

40 LAT

1978–2018

Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego

WSKAZANIA DO DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU

Rekomendacje do wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami wynikające z opracowanego Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice

Wnioskuje się o uwzględnienie w wojewódzkim programie opieki na zabytkami:

- podregionu kulturowego,
- realizacji zintegrowanych projektów tematycznych dotyczących:
 - Kolejki wąskotorowej,
- rewitalizacji historycznych układów przestrzennych o randze:
 - lokalnejmiasta Krośniewice,
- możliwość utworzenia parku kulturowego,
- rewaloryzacji obiektów reprezentatywnych:
 - Kolejki wąskotorowej,
 - Zespołu pałacowo – parkowego w Krośniewicach
- konieczności wykonania zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwwłamaniowych w następujących obiektach zabytkowych:
 - zespole kościoła w Krośniewicach,
 - pałacu w Krośniewicach,
 - zespole kościoła w miejscowości Nowe,

w tym znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii.

W ramach inwestycji odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego wspierane będą projekty z zakresu ochrony, zachowania i udostępnienia, w tym turystycznego, zabytkowych obiektów o znaczeniu ponadregionalnym, dotyczące renowacji zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, konserwacji zabytków ruchomych i ich digitalizacji (w przypadkach kiedy została ujęta jako element projektu).

DOFINANSOWANIE Z NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków opracowuje co 4 lata listę preferencyjną zabytkowych parków i ogrodów dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w celu finansowania prac z zakresu rewaloryzacji terenów zieleni (parków, cmentarzy). W celu kandydowania obszarów do zamieszczenia na w/w liście potrzebna jest akceptacja Wojewódzkiego Konserwatora zabytków. Za jego pośrednictwem następuje zgłoszenie.

DOFINANSOWANIE W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO na lata 2014-2020

Podział środków w ramach funduszy strukturalnych został sędowany dla każdego województwa poprzez Regionalny Program Operacyjny. Dofinansowane projekty są to kluczowe dla regionu inwestycje o charakterze wielkoskalowym. Inwestycje muszą być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji i wykazywać wpływ na rozwój regionu oraz ożywienie społeczno-gospodarcze terenów zdegradowanych.

Finansowanie zadań RPO dla województwa łódzkiego jest możliwe głównie w ramach osi priorytetowej VI – Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu 3 cele tematyczne: 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników, 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Osi priorytetowa VI, Działanie VI.1. Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury Poddziałanie VI.1.2 Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury Działanie VI.2. Rozwój gospodarki turystycznej Działanie VI.3. Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego. Poddziałanie VI.3.2 Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno-gospodarczego

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA NA LATA 2014 - 2020

Oś priorytetowa II. E-Administracja i otwarty rząd, Priorytet Inwestycyjny 2.3 Wzmacnianie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych dla e-administracji, e-learningu, e-integracji, e-kultury i e-zdrowia.

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie dostępności i wykorzystania informacji sektora publicznego.

PROGRAM KREATYWNA EUROPA 2014-2020

Program zawiera komponenty: MEDIA i KULTURA adresowane na realizację projektów „miękkich” - nieinwestycyjnych.

PROGRAM EUROPA DLA OBYWATELI 2014–2020

Celem Programu Europa Dla Obywateli 2014–2020 jest zwiększenie świadomości obywateli o historii i integracji europejskiej oraz również pomoc w lepszym zrozumieniu polityki Unii Europejskiej i jej wpływu na życie obywateli jej państw członkowskich.

PROGRAM ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURY

Program „Rozwój infrastruktury kultury” ma na celu modernizację i rozwój instytucji kultury, a także zwiększenie dostępu i podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej.

Program zawiera trzy priorytety: Infrastruktura kultury Infrastruktura szkolnictwa artystycznego

Infrastruktura domów kultury

DOTACJE Z BUDŻETU WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków zgodnie z art. 74 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku udziela dotacji na prace konserwatorskie obiektów wpisanych do rejestru WKZ. Regulamin przyznawania dotacji stanowi, że mogą być dotowane prace mające na celu zachowanie i ochronę materialnego dziedzictwa. Wojewódzki Konserwator Zabytków przyznaje środki na prace rewitalizacyjne i zabezpieczeniowe zabytków przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnymi wywozami za granicę. Dotowane zabytki winny pełnić funkcje publiczną.

Beneficjentami dotacji podobnie jak w przypadku środków pozyskiwanych z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi mogą być: właściciele i użytkownicy zabytków.

Komisja oceniając wnioski uwzględnia: stan zabytku, wartość i czas powstania, uznanie za pomnik historii, rzetelność realizacji zadań, wysokość środków własnych oraz pozyskanych z innych źródeł. Ostateczną decyzję przydziału środków podejmuje Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków.
Witryna internetowa: <http://www.lodz.wuoz.gov.pl>

DOTACJE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

W ramach działania „*Odnowa i rozwój wsi*” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Witryna internetowa: <http://www.minrol.gov.pl>

DOTACJE MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI, DEPARTAMENT WYZNAŃ RELIGIJNYCH ORAZ MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH, WYDZIAŁ FUNDUSZU KOŚCIELNEGO

Dotacje udzielane na remonty i konserwacje obiektów sakralnych w zakresie wykonywania podstawowych prac zabezpieczających obiekt (bez wystroju i wyposażenia).
Witryna internetowa: <http://www.mswia.gov.pl>

DOTACJE Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przyznawane są dotacje na projekty z zakresu ochrony dziedzictwa. Środki przeznaczone są na przeprowadzanie rewitalizacji terenów zieleni, wykonanie prac leczniczo-pielęgnacyjnych drzew w zabytkowych alejach oraz starodrzewów na terenach gmin w ramach konkursu pod nazwą „Przyrodnicze perły województwa łódzkiego”.

PODSUMOWANIE

Rekomendacje wynikające z Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Krośniewice na lata 2020-2023 powinny zostać wprowadzone w zapisy wszystkich dokumentów strategicznych i planistycznych Miasta i Gminy Krośniewice.

Zakłada się, że cele określone w Gminnym programie opieki nad zabytkami będą osiągnięte w wyniku współpracy Władz Miasta i Gminy Krośniewice z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami i związkami, których działania obejmują ochronę dziedzictwa kulturowego.

W dokumentach określających politykę zachowania dziedzictwa kulturowego na szczeblu krajowym proponuje się uwzględnienie Miasta i Gminy Krośniewice jako obszaru cennego kulturowo. W nowej edycji Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w województwie łódzkim proponuje się uwzględnić wszystkie wskazania zawarte w rozdziale dotyczącym rekomendacji do dokumentów krajowych i wojewódzkich.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Sławomir Kepisty